Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Ontwerpbegroting 2019

februari 2018
(versie: 2.120318)

Volkskredietbank Noord-Oost Groningen
Postbus 130 9900 AC Appingedam
Bezoekadres Stationsweg 2 Appingedam
Telefoon (0596) 629 600
Telefax (0596) 629 320
KvK-nummer 01173846
E-mail info@volkskredietbank.nl
Internet www.volkskredietbank.nl
IBAN NL09 BNGH 028.50.64.665
Lid van de NVVK
nvvk geaudit

Inhoudsopgave

1 WOORD VAN DE DIRECTIE 4

2 BELEIDSBEGROTING 6

2.1 INLEIDING 6

2.2 DE ORGANISATIE 6

2.2.1 Deelnemende gemeenten en bestuur 6

2.2.2 Huisvesting en bereikbaarheid 7

2.3 PROGRAMMAPLAN 7

2.3.1 Missie Volkskredietbank 7

2.3.2 Visie op schuldhulpverlening 7

2.3.3 Schuldhulpverlening als instrument 8

2.3.4 Raming productafname 2019 9

2.3.5 Overzicht overhead (bestaanskosten) 11

2.4 PARAGRAFEN 12

2.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 12

2.4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 14

2.4.3 Financiering 15

2.4.4 Bedrijfsvoering 16

2.4.5 Verbonden partijen 20

3 FINANCIËLE BEGROTING 21

3.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2019 21

3.1.1 Uitgangspunten begroting 2019 22

3.2 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2019 22

3.3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN BESCHERMINGSBEWIND 2019 25

3.4 MEERJARENRAMING 2019 - 2022 27

4 VASTSTELLEN VAN DE BEGROTING 2019 29

5 OVERIGE 30

5.1 GEPROGNOSTICEERDE BALANS 30

5.2 DECLARATIEWIJZE 30

5.3 BTW COMPENSATIE 30

5.4 VERDEELSLEUTEL 31

5.5 BIJDRAGE GEMEENTEN 32

5.5.1 Bijdrage exclusief beschermingsbewind 2019 32

5.5.2 Bijdrage inclusief beschermingsbewind 2019 32

1 Woord van de directie



Hierbij leggen we de begroting voor het jaar 2019 aan u voor. Een bijzondere begroting omdat bij het opstellen van deze begroting in maart 2018, er meerdere onzekere factoren en toekomstige veranderingen zijn die nog niet rijp zijn om in de begroting op te nemen.

Nieuwe gemeenten

Per 1 januari 2018 is de gemeente Westerwolde ontstaan. Voor de inwoners van de voormalige gemeente Bellingwedde verzorgt de VKB op dit moment de schuldhulpverlening en de GKB Assen doet dit voor de inwoners van de gemeente Vlagtwedde. De gemeente Westerwolde heeft het voornemen kenbaar gemaakt tot uittreding uit de GR van de VKB. De financiële gevolgen die bij deze uitreding horen, zullen op korte termijn door een onafhankelijke commissie worden berekend. In 2019 zal de nieuwe gemeente Het Hogeland een feit zijn. Ook in die nieuwe gemeente zijn er twee kredietbanken actief. Voor de Gemeente Eemsmond is dit de VKB en voor de gemeenten Bedum, Winsum en de Marne is dit de GKB Groningen.

Ontwikkelingen

Naast de gevolgen van de herindelingen zijn er door de decentralisaties in het sociaal domein meer taken bij de gemeenten belegd. Als gevolg daarvan is er vanuit gemeenten steeds meer behoefte om haar dienstverlening (en dus ook schuldhulpverlening) integraal en dicht(er) bij de burger te organiseren. Gezien de verschillen in de lokale situatie, lopen de wensen met betrekking tot schuldhulpverlening per gemeente meer dan voorheen uiteen.

Toekomstbeeld: Een moderne, flexibele VKB

De VKB wil als uitvoeringsorganisatie zoveel mogelijk rekening houden met deze uiteenlopende wensen en verzoeken van opdrachtgevers. Daarvoor wil de VKB een flexibele, aantrekkelijke en betaalbare partner zijn in het sociaal domein. De VKB wil de gemeenschappelijke regeling de komende jaren zo inrichten dat het beter aan de ontwikkelingen en individuele wensen van deelnemende gemeenten tegemoet kan komen.

Hierbij is ook de afstemming met ketenpartners van belang zoals met hulpverleners (maatschappelijk werk) of met de sociale dienst / afdeling Werk en Inkomen. Ook daarom wil de VKB dichter bij haar ketenpartners zitten, zodat hierover gemakkelijker overleg kan worden gepleegd. Verder wil de VKB ook nadrukkelijk toetsen of schuldhulpverlening wel nodig is. Alleen bij zware problematiek (problematische schulden) is de VKB aan zet. Bij niet-problematische schuldsituaties zijn in principe andere ketenpartners de aangewezen partij om de burger te helpen. De VKB wil hierbij uiteraard wel een ondersteunende rol innemen, door waar nodig advies of informatie te geven (bijvoorbeeld over wanneer een situatie wel of niet problematisch is). Deze samenwerking zorgt tegelijkertijd voor meer specialistische kennis aan de voorkant van een (integraal) traject.

Vroegsignalering

De VKB ziet qua innovatie de meeste ruimte op het gebied van vroegsignalering en preventie. Vrijwel alle gemeenten geven aan meer aandacht te willen voor vroegsignalering en preventie. De VKB wil hieraan bijdragen door op regelmatige basis aan kennisoverdracht te doen vanuit de VKB naar de sociale (wijk)teams, vrijwilligers en naar ketenpartners. Financiën moeten vaker onderwerp van gesprek met inwoners worden en onderdeel zijn van (alle) intakes. Vooral het ondersteunen van ketenpartners bij het signaleren van schulden en het werken aan financiële zelfredzaamheid zien wij als een belangrijke taak voor de VKB. Medewerkers van de VKB zou hierin alertheid kunnen creëren voor signalen die zouden duiden op schuldsituaties. Ook het overdragen van kennis over het vak van schuldhulpverlening en over de producten en processen bij de VKB is nodig.

Tot slot

De VKB is een stabiele organisatie waar kennis geborgd is. We zien de toekomst in samenwerking met de gemeenten en ketenpartners met vertrouwen tegemoet.

Annelies Kleve
Directeur

2 Beleidsbegroting

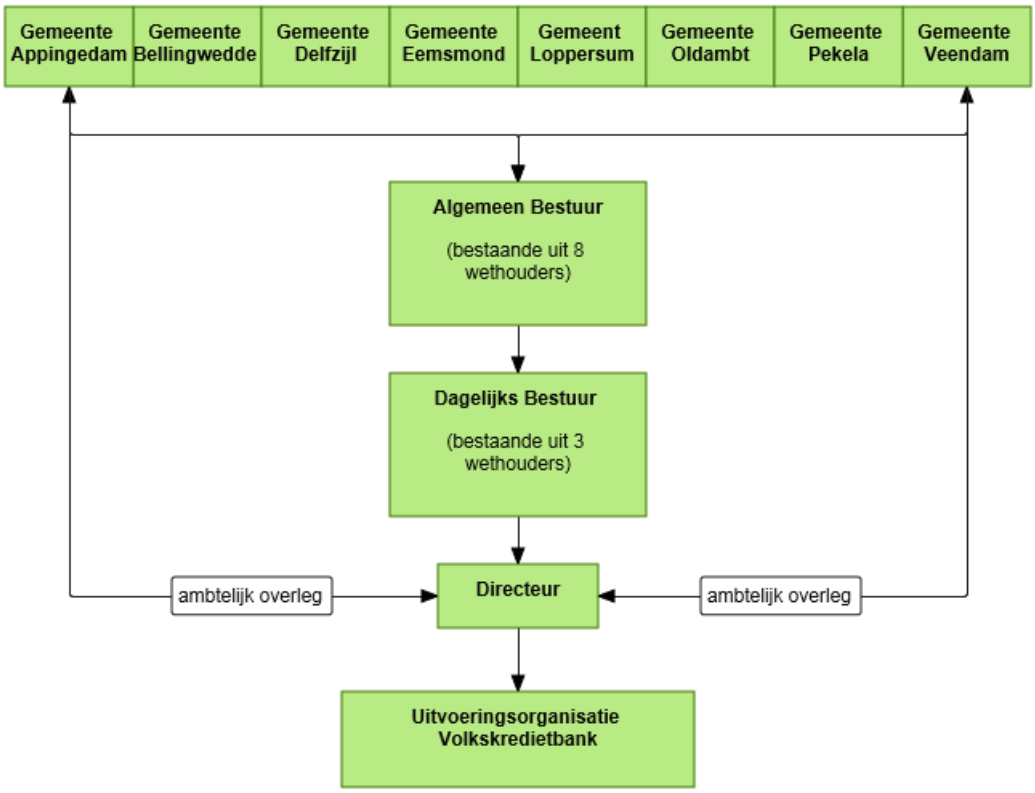
2.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2019. Op grond van artikel 3 van de Financiële Verordening ex art. 212 van de Gemeentewet dient de begroting en de meerjarenraming mede op basis van een voortschrijdend beleidsplan uitvoering te geven aan het doel en de taakstelling van de Volkskredietbank.

2.2 De organisatie

2.2.1 Deelnemende gemeenten en bestuur

De uitvoeringsorganisatie VKB staat onder toezicht van een Algemeen Bestuur. Dit Algemeen Bestuur bestaat uit wethouders van de aangesloten gemeenten die schuldhulpverlening in hun portefeuille hebben. Uit dit Algemeen bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd van 3 wethouders. Het Dagelijks Bestuur houdt toezicht op de dagelijkse gang van zaken binnen de Volkskredietbank en is verantwoording verschuldigd aan het Algemeen Bestuur.



Het bestuur wordt gevormd door (peildatum: februari 2018):

Bestuursfunctie	Naam bestuurder	Gemeente
Voorzitter	Dhr. B. Boon	Oldambt
Vice-voorzitter	Mw. S. Herkströter	Eemsmond
Lid	Dhr. B. Wierenga	Veendam
Overige leden:	Mw. G. Luth	Westerwolde (voorheen: Bellingwedde)
	Dhr. M. Joostens	Delfzijl
	Dhr. B. Schollema	Loppersum
	Mw. A. Usmany	Appingedam
	Dhr. H. Hemmes	Pekela

De dagelijkse leiding over de organisatie ligt bij de directeur. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het bestuur.

2.2.2 Huisvesting en bereikbaarheid

De Volkskredietbank is gevestigd aan de Stationsweg 2 in Appingedam.

De openingstijden voor de klant zijn:

- Maandag tot en met vrijdag van 8:30 tot 12:30 uur;
- Maandag tot en met donderdag van 13:30 tot 16:00 uur.

Daarnaast zijn de consulenten voor de klant elke ochtend van 8:30 tot 10:30 uur telefonisch bereikbaar. Gelet op de uitgestrektheid van het werkgebied worden er spreekuren gehouden in de gemeenten: Pekela, Eemsmond, Veendam en Oldambt.

2.3 Programmaplan

2.3.1 Missie Volkskredietbank

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de missie van de Volkskredietbank expliciet benoemd.

De bank is een kredietbank en heeft geen winstoogmerk. De regeling wordt getroffen ten bate van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van de volgende belangen:

a. het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij burgers die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken;
b. het op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan sociale kredieten;
c. het voorkomen van maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening.

2.3.2 Visie op schuldhulpverlening

De visie van de bij de VKB aangesloten gemeenten is weergegeven in het Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening 2016 - 2019 en luidt als volgt:

Schulden mogen geen belemmering vormen voor participatie. Alle inwoners[1] met (dreigende) financiële problemen kunnen een beroep doen op schuldhulpverlening. Het vergroten van de financiële zelfredzaamheid staat daarbij centraal. Er is begeleiding bij het vinden van een

[1] Natuurlijke personen vanaf 18 jaar. Preventieactiviteiten (adviesgesprekken, voorlichting, workshops, trainingen, cursussen e.d.) kunnen ook worden ingezet ten bate van doelgroepen onder de 18 jaar.

oplossing voor of het beheersbaar maken van de schulden. Er wordt maatwerk geboden en er worden blijvende resultaten behaald. Er is aandacht voor de oorzaken van de financiële problemen en mogelijke belemmeringen voor een oplossing. De gemeente voert de regie op het proces en de cliënt is zelf verantwoordelijk voor het slagen van een traject.

In bovenstaande visie ligt een viertal uitgangspunten besloten, te weten:

1. Een brede doelgroep;
2. Vraaggerichte dienstverlening en maatwerk;
3. Een integrale aanpak;
4. Eigen verantwoordelijkheid cliënt.

De in het beleidsplan beschreven werkwijze van ISHV heeft de volgende doelstellingen:

a. Voorkomen van schulden;
b. Duurzame resultaten;
c. Bevorderen participatie;
d. Voorkomen van maatschappelijke kosten.

2.3.3 Schuldhulpverlening als instrument

De volgende vormen van dienstverlening worden ingezet:

- Het geven van voorlichting, cursussen/workshops en trainingen aan personen en instellingen;
- Het verzorgen van intakegesprekken;
- Het oplossen van crisissituaties;
- Het verstrekken van sociale kredieten aan cliënten die elders niet voor een krediet in aanmerking komen;
- Het voeren van inkomensbeheer teneinde het geldelijk evenwicht te doen hervinden;
- Het treffen van 100%-betalingsregelingen met voorkomende partijen voor cliënten;
- Het verstrekken van herfinancieringen, waarmee de totale schuldenlast voor 100% in één keer wordt voldaan;
- Het behartigen van de financiële belangen van personen die daar vanwege hun lichamelijke of psychische toestand of vanwege sociale omstandigheden niet zelf toe in staat zijn.
- Het volledig oplossen van schuldensituaties door schuldbemiddeling (maandelijks aflossingscapaciteit verdelen over de schuldeisers);
- Het door een schuldsanering volledig oplossen van schuldensituaties door het verstrekken van een saneringskrediet;
- Het beschikbaar stellen van een bankpas met rekening voor cliënten die geen gebruik kunnen maken van een reguliere bankpas.

Deze werkzaamheden worden integraal rondom de cliënt georganiseerd en worden vanuit de vestiging Appingedam uitgevoerd. Met een aantal gemeenten zijn specifieke afspraken gemaakt over bediening van de cliënt op werkpleinen of op locatie.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen het basispakket en het pluspakket.

2.3.3.1 Basispakket

De volgende producten/diensten vormen het basispakket van de Volkskredietbank:

Wettelijke taak:

- Intake en diagnose ten behoeve van producten uit het basispakket en in het kader van preventie (inclusief adviesgesprekken en crisisinterventies);
- Budgetcoaching;
- Budgetbeheer;
- Schuldregeling;
- Wsnp-verzoekschrift.

Geen wettelijke taak:

- Kredietverlening (herfinancieringen, saneringskredieten en persoonlijke leningen) zonder borgstelling;
- Beschermingsbewind.

2.3.3.2 Pluspakket

De volgende producten/diensten kunnen onderdeel uitmaken van het pluspakket en/of kunnen worden ingezet voor individuele inkoop:

- Preventie: cursus en training;
- Kredietverlening met borgstelling (statushouders).

2.3.4 Raming productafname 2019

Het programmaplan 2019 is gebaseerd op de gerealiseerde cijfers 2017. Voorts is het in het rekenmodel gebruikte werkvolume gebaseerd op de gerealiseerde gegevens over 2017. De onderliggende producten hierin zijn per product op ambtelijk niveau afgestemd. Daarnaast is in het kader van de totstandkoming van de programmabegroting het rekenmodel tezamen met de gemeente specifieke gegevens vertaald in de productraming 2019, die voor het management leidend zal zijn bij de dagelijkse sturing. De financiële vertaalslag ligt uiteraard in de financiële begroting verderop in dit document.

De begroting 2019 is opgesteld op basis van een inschatting van de aantallen producten voor het basis- en pluspakket. De specificatie van de aantallen per gemeente wordt hieronder weergegeven.

2.3.4.1 Basispakket

Opdrachtgever	Intake en diagnose	Advies-gesprek	Leen-aanvraag	Budget beheer zwaar	Budget beheer middel	Budget beheer licht
Tarief	€ 363	€ 181	€ 181	€ 1.088	€ 544	€ 363
Appingedam	60	21	27	123	4	2
Westerwolde	27	10	16	40	2	2
Delfzijl	174	63	102	287	14	5
Eemsmond	56	12	25	103	10	1
Loppersum	40	15	8	62	3	-
Oldambt	180	40	124	260	7	5
Pekela	75	23	47	75	-	6
Veendam	135	25	82	200	2	5
Totaal	747	209	431	1.150	42	26

Opdrachtgever	Financieel beheer	Budget-coaching	Schuld-regeling	Schuld-bemid-deling	Wsnp-verklaring	Totaal basis pakket
Tarief	€ 272	€ 544	€ 1.269	€ 544	€ 363	
Appingedam	2	26	28	19	13	€ 232.000
Westerwolde	1	9	14	6	9	€ 89.000
Delfzijl	8	84	81	40	19	€ 594.000
Eemsmond	2	26	38	13	13	€ 220.000
Loppersum	-	9	17	9	5	€ 121.000
Oldambt	5	63	109	43	25	€ 590.000
Pekela	5	25	30	16	8	€ 188.000
Veendam	8	45	80	35	28	€ 447.000
Totaal	31	287	397	181	120	€ 2.481.000

2.3.4.2 Pluspakket

Opdrachtgever	Leen-aanvraag met borg	Algemene voor-lichting	Cursus 'Gelet o/h budget'	Cursus '€uries €nzo'	Cursus 'Kostdat'	Totaal plus pakket
Tarief	€ 181	€ 1.500	€ 2.000	€ 1.000	€ 2.000	
Appingedam	5	-	-	-	-	€ 1.000
Westerwolde	-	-	-	-	-	€ -
Delfzijl	14	-	-	-	-	€ 3.000
Eemsmond	-	2	-	-	-	€ 3.000
Loppersum	3	-	-	-	-	€ 1.000
Oldambt	31	-	-	-	4	€ 13.000
Pekela	4	-	-	-	-	€ 1.000
Veendam	20	-	-	-	-	€ 3.000
Totaal	77	2	-	-	4	€ 25.000

2.3.4.3 Vaste bijdrage

Opdrachtgever	Aantal inwoners	Totaal vaste bijdrage
Tarief	€ 0,90	
Appingedam	11.971	€ 11.000
Westerwolde *)	8.900	€ 8.000
Delfzijl	24.965	€ 22.000
Eemsmond	15.656	€ 14.000
Loppersum	9.914	€ 9.000
Oldambt	38.108	€ 35.000
Pekela	12.517	€ 11.000
Veendam	27.527	€ 25.000
Totaal	149.558	€ 135.000

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Bellingwedde.

2.3.4.4 Betaald budgetbeheer

Opdrachtgever	Cliënten	Totaal
Tarief	€ 363	
Appingedam	13	€ 4.719
Westerwolde	5	€ 1.815
Delfzijl	32	€ 11.616
Eemsmond	13	€ 4.719
Loppersum	3	€ 1.089
Oldambt	35	€ 12.705
Pekela	19	€ 6.897
Veendam	30	€ 10.890
Totaal	150	€ 54.450

Zelfredzame cliënten, waarbij geen noodzaak bestaat voor verdere dienstverlening maar die wel graag cliënt willen blijven, betalen zelf voor de dienstverlening.

2.3.5 Overzicht overhead (bestaanskosten)

Conform de eisen van de BBV wordt hieronder een overzicht gegeven van de overhead. De VKB heeft te maken met kosten voor bestuursondersteuning en niet product- / dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

BESTAANSKOSTEN (OVERHEAD)	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
E.7 Kosten MT, ondersteuning en P&O	798.000	789.000	811.981
E.8 Afschrijvingskosten MVA	93.000	109.000	83.617
E.9 Huisvestingskosten	143.000	144.000	143.429
E.10 Automatiseringskosten	199.000	190.000	191.029
E.11 Organisatiekosten (o.a. P&C)	135.000	136.000	143.729
E.12 Rente- en bankkosten	5.000	5.000	4.997
E.14 BTW kosten	113.000	106.000	100.082
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	1.486.000	1.479.000	1.478.864

DEKKING BESTAANSKOSTEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	135.000	131.000	127.140
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	518.000	504.000	449.771
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	738.000	747.000	787.900
E.6 Rente opbrengsten	95.000	97.000	114.053
Totaal baten	1.486.000	1.479.000	1.478.864
Saldo	-	-	-

Er vindt een algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemene interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en applicatiebeheer en de facilitaire ondersteuning. De begrote lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden

van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunde diensten (indirecte kosten).

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op de bestaanskosten. Dit wil zeggen dat de totale bestaanskosten worden verminderd met de vaste bijdrage, de opbrengsten schuldhulpverlening (productprijzen), de rente opbrengsten en het restant wordt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten (exploitatie bijdrage). De verdeling van deze kosten per gemeente ziet er als volgt uit:

Opdrachtgever	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Appingedam	118.928	118.368	118.357
Westerwolde	88.607	88.190	88.182
Delfzijl	248.019	246.851	246.828
Eemsmond	155.537	154.805	154.790
Loppersum	98.492	98.028	98.019
Oldambt	378.591	376.807	376.773
Pekela	124.352	123.767	123.755
Veendam	273.472	272.184	272.159
Totaal	1.486.000	1.479.000	1.478.864

2.4 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de VKB. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen en grondbeleid niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Onderhoud kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering;
5. Verbonden partijen.

2.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is van belang om de financiële gezondheid van de Volkskredietbank te kunnen beoordelen. Het is bedoeld om risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen:

- De weerstandscapaciteit, dit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is;
- De aanwezige risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen, de structurele en de incidentele weerstandscapaciteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* is met name van belang voor het opvangen van optredende risico's die een over de tijd uitgestrekt effect hebben en om de incidentele weerstandscapaciteit aan te vullen na het optreden van risico's. Een structureel middel om risico's op te vangen kan bijvoorbeeld zijn de post onvoorzien in de begroting.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het ter dekking van risico's aanwezige vrije vermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit bijvoorbeeld de algemene en bestemmingsreserves en deze bedrage ultimo 2017 nihil.

De aanwezige (structurele en incidentele) weerstandscapaciteit moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen. Risico's zijn van nature onzeker van aard en omvang. Indien dit niet zo was, zouden zij worden opgenomen in de begroting. De belangrijkste risico's voor de Volkskredietbank zijn:

- Aansprakelijkheid (claims);
- Bedrijfsvoering (Cao-wijziging, ziekte, wachtgeld, ongevallen);
- Financieel (financiering, gemeentelijke herindeling, proceskostenveroordeling, eigen risico verzekeringen);
- Externe factoren (regelgeving, conjunctuur en macro-economische effecten);
- Overige risico's.

Uitgangspunt bij de aanwezige risico's is dat het uitsluitend incidentele tegenvallers zijn. Daarnaast zullen niet alle risico's op hetzelfde moment plaatsvinden.

Wijziging omvang aanvragen en producten
Alle in deze begroting opgenomen resultaten zijn gebaseerd op een voorspelling omtrent het aantal aanvragen en producten. Indien er in het begrotingsjaar sprake zal zijn van een (grote) stijging of daling in het aantal aanvragen en producten, zal dit kunnen leiden tot frictiekosten en een extra financiële bijdrage van de gemeenten.

De Volkskredietbank is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de Volkskredietbank op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en is het niet nodig dat de Volkskredietbank over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Een nadelige exploitatiesaldo wordt op basis van de gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf. Een eventueel nadelig exploitatiesaldo brengen de gemeenten ten laste van de door hen opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de VKB als zodanig gewaarborgd.

Ontwikkelingen
Er spelen een aantal ontwikkelingen die financieel (nog) niet in de begroting zijn vertaald. De komende periode wordt een nadere uitwerking gegeven aan deze ontwikkelingen. De uitkomsten en de financiële consequenties hiervan worden via een afzonderlijk voorstel aan het Algemeen Bestuur voorgelegd:

1. Rentepercentages leningen: recent is de discussie over het (te) hoge rentepercentage in de media en ook in de gemeenteraden wederom aan de orde geweest. De algemene wens is een verlaging van de rentepercentages gebaseerd op een onderbouwing van de van toepassing zijnde kosten welke gepaard gaan met kredietverstrekking. Een voorstel met financiële onderbouwing zal uiterlijk in mei 2018 aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.
2. Gemeentelijke herindelingen: er zal een externe, onafhankelijke adviescommissie worden benoemd die het Algemeen Bestuur kan adviseren over de gevolgen van toe- of uittreden van nieuwe gemeenten op financieel, organisatorisch en op personeel gebied. Deze gevolgen moeten in kaart worden gebracht en er dient een voorstel te komen voor de afwikkeling van die gevolgen. Afgelopen februari heeft het Algemeen Bestuur hiervoor opdracht gegeven.
3. Toekomstplan VKB 2018 - 2022 (uitwerking BMC-onderzoek): het Algemeen Bestuur heeft in februari 2018 besloten een accountant opdracht te geven het toekomstplan financieel verder uit te werken (zie paragraaf 'bedrijfsvoering' op pagina 17).

2.4.1.1 Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) dienen een aantal kengetallen opgenomen te worden. De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
Netto schuldquote	8,2%	8,0%	8,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	8,2%	8,0%	8,0%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Liquiditeitsratio	0,8	0,8	0,8

Netto schuldquote
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaliter bevindt de netto schuldquote zich ergens tussen de 0% en 100%.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VKB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode nihil (zie paragraaf ‘weerstandsvermogen en risicobeheersing’ op pagina 12).

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Liquiditeitsratio
De liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de VKB in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode onder de 1. De huidige uitkomst geeft aan dat er op korte termijn onvoldoende vorderingen en gelden zijn om de korte schulden te voldoen. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan (gemeenschappelijke regeling) met zich meebrengt, is er geen noodzaak het toegepaste beleid te wijzigen.

2.4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De investeringen zijn met name gericht op het in stand houden en vervangen van het automatiseringspark.

Het personeel is gehuisvest in het kantoorpand aan de Stationsweg 2 te Appingedam. Dit pand wordt voor een periode van tien jaar gehuurd (1 november 2010 tot en met 31 oktober 2020). Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw voor rekening van de Volkskredietbank verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de Volkskredietbank komen, zijn geactiveerd. Het binnen onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de Volkskredietbank. Voor wat betreft de inrichting dan wel bouwkundige aanpassingen van de kantoorruimten is de Volkskredietbank eveneens verantwoordelijk. Deze kosten worden aangemerkt als huurder investeringen. Het externe (groot) onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de verhuurder.

Daarnaast heeft de organisatie een dienstvoertuig in gebruik in verband met het spreekuur bezoek op locatie. Dit voertuig is in 2009 aangeschaft. De afschrijving- en onderhoudskosten worden in de exploitatie verwerkt.

2.4.3 Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Overeenkomstig de regelgeving heeft het bestuur het treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut stelt kaders en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurystatuut is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Een belangrijk doel van deze wet is de bevordering van een solide financieringstructuur van decentrale overheden. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

2.4.3.1 Risicobeheer

Conform artikel 13 Besluit Begroting en Verantwoording zullen opmerkingen gemaakt moeten worden omtrent beleidsvoornemens inzake risicobeheer. Het betreft hier rente-, debiteuren-, koers-, en valutarisico's. Voor de Volkskredietbank zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Voor risico's die kwantificeerbaar zijn, dienen voorzieningen te zijn gevormd.

Renterisico

Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de Volkskredietbank loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. Voorkomen dient te worden dat de Volkskredietbank in financiële moeilijkheden komt door rentestijgingen. Dit risico kan worden beperkt door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisico norm. In de renterisico norm worden nieuw aan te trekken leningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal.

De begrote renterisico norm 2019 worden weergegeven in de volgende tabel.

	Renterisiconorm (bedragen x 1.000)		**2019** (begroot)
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g		€ -
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g		€ -
2	Netto renteherziening op vaste schuld	(1a - 1b)	€ -
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld		€ -
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen		€ 710
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a - 3b)	€ -710
5	Betaalde aflossingen		€ -
6	Herfinanciering	(laagste van 4 en 5)	€ -710
7	Renterisico op vaste schuld	(2 + 6)	€ -710
8	De begrotingsomvang per 1 januari		€ 3.964
9	Het normpercentage		20%
10	Renterisiconorm	(8 x 9)	€ 793
11	Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)	(10 - 7)	€ 1.503

In het jaar 2019 en ook de komende jaren verwacht de Volkskredietbank geen overschrijding van deze norm.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Ten aanzien van het debiteurenrisico, kan jaarlijks 4% van de netto uitbetaalde leningen in dat jaar worden toegevoegd aan de voorziening dubieuze leningdebiteuren. Er wordt ten aanzien van leningdebiteuren een (pro)actief beleid gevoerd.

Voor wat betreft niet-kwantificeerbare risico's wordt verwezen naar de eerdere paragraaf betreffende het weerstandsvermogen.

2.4.3.2 Kasbeheer

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor de Volkskredietbank middelen mag aantrekken op de geldmarkt. Voor de netto vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. De standaard norm is gedefinieerd als 8,2% van de jaarlijkse begrotingsomvang aan het begin van het jaar. Op grond van artikel 3 lid 5 van de Wet Fido wordt jaarlijks door de provincie Groningen in overleg met de VKB een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vastgesteld, zodat de netto vlottende schuld binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

De begrote kasgeldlimiet 2019 worden weergegeven in de volgende tabel.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)		**2019** (begroot)
Omvang begrotingstotaal per 1 januari:		€ 3.964
Toegestane kasgeldlimiet	(a)	
- in procenten		65,0%
- in geld		€ 2.577
Vlottende schuld		
- opgenomen gelden < 1 jaar		€ -
- schuld in rekening-courant		€ -
- gestorte gelden door derden < 1 jaar		€ 6.100
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		€ -
Totaal vlottende schuld	(b)	€ 6.100
Vlottende kasgeldmiddelen		
- uitgeleende gelden < 1 jaar		€ 60
- contante gelden in kas		€ -
- tegoeden in rekening-courant		€ 3.800
- overige uitstaande gelden < 1 jaar		€ -
Totaal vlottende kasgeldmiddelen	(c)	€ 3.860
Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto vlottende schuld	(b) - (c)	€ 2.240
Toegestane kasgeldlimiet	(a)	€ 2.577
Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)		€ 337

De hieruit voortvloeiende begrote kasgeldlimiet 2019 bedraagt € 337.000,- positief (ruimte).

2.4.3.3 Schatkistbankieren

De aanwezige bankgelden betreffen gelden van cliënten. Deze derden gelden zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren. De Volkskredietbank is daardoor vrijgesteld van het schatkistbankieren.

2.4.4 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige en toekomstige aspecten van de bedrijfsvoering. Een juiste bedrijfsvoering is van belang om de taken van de VKB verantwoord uit te kunnen voeren. De VKB beschikt over een werkorganisatie onder leiding van een directeur. De werkorganisatie voert taken op het gebied schuldhulpverlening uit. Voor een verdere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar het woord van de directie op pagina 4 en het programmaplan op pagina 7.

2.4.4.1 Automatisering

De VKB heeft de automatisering uitbesteed. De VKB is aangesloten op en maakt gebruik van de diensten van CSN Groep B.V. De diensten worden door middel van een DVO uitgevoerd. Naast de standaard software voor een werkplek wordt gebruik gemaakt van de softwareprogramma's Allegro, Exact Globe Next, Xtendis en Scienta. De belangrijkste

applicatie Allegro zal verder worden geoptimaliseerd door de realisatie van meer automatische koppelingen in combinatie met de webportal ‘Mijn VKB’.

2.4.4.2 Gegevensbescherming

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de VKB. Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor de VKB om zijn (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren en om daarover transparant en proactief verantwoording te kunnen afleggen. Daarnaast verwerkt de VKB bij de uitvoering van zijn taken persoonsgegevens van gevoelige aard. Hieronder verstaan we bijvoorbeeld financiële gegevens of gegevens die kunnen worden misbruikt voor (identiteits)fraude (identiteitsbewijzen en het Bsn). Deze informatie is dus zeer waardevol en moet beschermd worden.

De VKB spant zich de komende tijd in om de informatiebeveiliging verder te professionaliseren. Hiervoor is o.a. informatiebeveiligingsbeleid in de maak. Aanleiding hiervoor is onder meer het van kracht worden van de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) per mei 2018. Deze verordening gaat de bestaande Wet bescherming persoonsgegevens vervangen en kent nog uitgebreidere en strengere normen op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. Zo dienen overheidsinstellingen verplicht een Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. Dit is een onafhankelijk opererende medewerker die informeert en adviseert over de wettelijke verplichtingen en toeziet op de naleving daarvan. De FG is tevens aanspreekpunt voor de toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens) en alle personen van wie gegevens worden verwerkt. Het bestuur heeft bij de VKB reeds een FG benoemd. Voor het treffen en uitvoeren van deze maatregelen dient er uiteraard budget beschikbaar te worden gesteld. Hoewel de omvang daarvan op dit moment lastig valt in te schatten, is hiervoor een budget van € 15.000,- in de begroting opgenomen.

2.4.4.3 Adviescommissie gevolgen gemeentelijke herindelingen

Per 1 januari 2018 is de gemeente Bellingwedde gefuseerd met de gemeente Vlagtwedde tot de nieuwe gemeente Westerwolde. Op 1 januari 2019 staat een fusie gepland tussen de gemeente Eemsmond en gemeenten Bedum, Winsum en De Marne. Ook in de jaren daarna zullen andere aan de VKB deelnemende gemeenten gaan herindelen.

De nieuwe gemeenten kunnen als gevolg van deze herindelingen gaan toe- of juist uittreden. In beide situaties zullen er gevolgen zijn op financieel, organisatorisch en op personeel vlak. Deze gevolgen moeten in kaart worden gebracht en er moet een voorstel komen voor de afwikkeling van die gevolgen. Enerzijds om herindelende gemeenten te ondersteunen bij het maken van een keuze voor toe- of uittreding. Anderzijds om duidelijk te maken wat de gevolgen zijn voor de overige deelnemende gemeenten en voor de VKB als uitvoeringsorganisatie.

Er zal een externe, onafhankelijke ad hoc adviescommissie worden benoemd die het algemeen bestuur kan adviseren.

2.4.4.4 Toekomstplan VKB 2018 - 2022

Door de decentralisaties in het sociaal domein zijn meer taken bij de gemeenten belegd. Daardoor is er vanuit gemeenten steeds meer behoefte om haar dienstverlening (en dus ook schuldhulpverlening) integraal en dicht(er) bij de burger te organiseren. Gezien de verschillen in de lokale situatie, lopen de wensen met betrekking tot schuldhulpverlening per gemeente meer dan voorheen uiteen.

Daarnaast spelen natuurlijk de gemeentelijke herindelingen, waarbij een deel van aan de VKB deelnemende gemeenten zullen gaan herindelen. Per 1 januari 2018 is Bellingwedde als eerste gemeente gefuseerd en daarna volgt de gemeente Eemsmond per januari 2019. Met uitzondering van de gemeente Oldambt, volgt de besluitvorming omtrent herindeling later. Deze herindelingen kunnen gevolgen hebben voor de dienstverlening van de VKB.

Mede in verband met deze ontwikkelingen heeft de VKB door onderzoeksbureau BMC advies[2] laten onderzoeken hoe schuldhulpverlening door gemeenten in de toekomst kan worden uitgevoerd. Belangrijk onderdeel van dat onderzoek was het in kaart brengen van de specifieke wensen per gemeente ten aanzien van toekomstige schuldhulpverlening. Hoe zien gemeenten de VKB in het nieuwe (integrale) speelveld in het sociaal domein? De conclusie van BMC | advies is dat een gemeenschappelijke regeling zoals de VKB daarvoor de meest aangewezen vorm is. Verder is onderzocht hoe de VKB hierop kan inspelen en zich toekomstbestendig kan inrichten.

Opdracht Bestuur
Naar aanleiding van het voorgaande heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven aan het dagelijks bestuur een plan te ontwikkelen op twee onderdelen. In de eerste plaats om het BMC-onderzoek verder uit te werken. Daarnaast heeft het algemeen bestuur gevraagd een plan te bedenken om de exploitatiebijdrage te verminderen. Momenteel worden vrijwel alle kosten van de VKB via de productafname aan de gemeenten doorbelast, terwijl een deel van de kosten niet afhankelijk is van de productafname. Bij een lagere productafname dan was begroot ontstaat een grotere exploitatiebijdrage die achteraf middels een verdeelsleutel over de gemeenten wordt verdeeld.

Toekomstbeeld: Een moderne, flexibele VKB
In lijn met de uitkomsten van het onderzoek van BMC wil de VKB als uitvoeringsorganisatie zoveel mogelijk rekening houden met deze uiteenlopende wensen en verzoeken van opdrachtgevers. Daarvoor wil de VKB een flexibele, aantrekkelijke en betaalbare partner zijn in het sociaal domein. De VKB gaat de gemeenschappelijke regeling de komende jaren zo inrichten dat het beter aan de ontwikkelingen en individuele wensen van deelnemende gemeenten tegemoet kan komen. In combinatie hiermee zal een nieuwe bekostigings-systematiek worden toegepast. Daarbij is op voorhand duidelijker wat gemeenten dienen bij te dragen aan de VKB en daarbij betalen gemeenten alleen voor producten die ze afnemen en niet achteraf via een exploitatiebijdrage.

Voor de uitwerking van dit toekomstbeeld is een plan opgesteld. Dit plan wordt in het voorjaar 2018 besproken in het bestuur en daarna verder uitgewerkt.

2.4.4.5 Vennootschapsbelasting

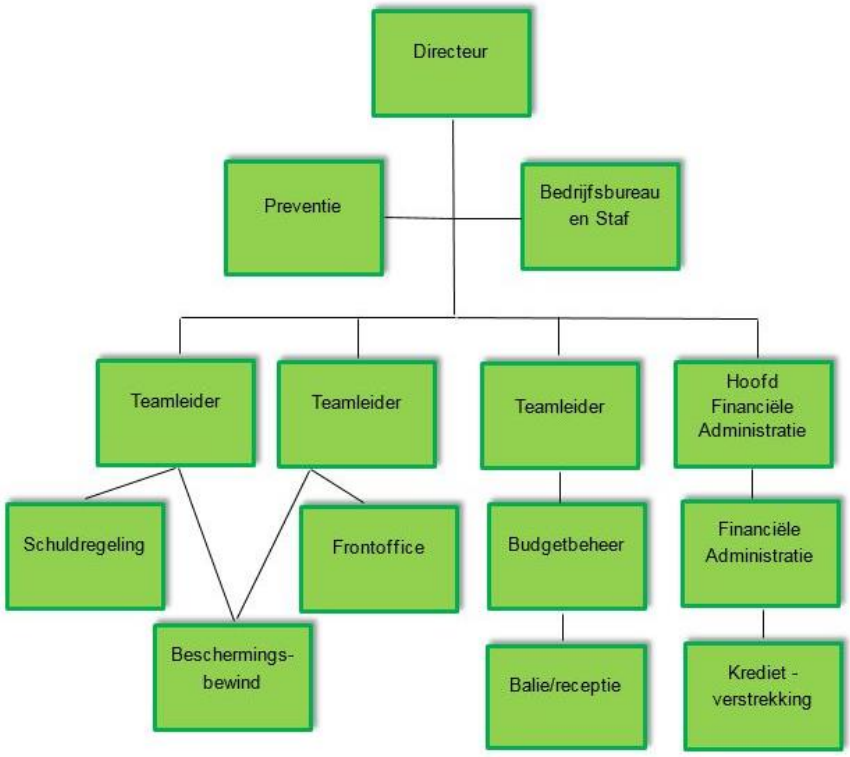
Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. De vraag of de activiteiten van de VKB onder de Vpb-plicht vallen, is daarin leidend. De VKB heeft de samenwerking gezocht met een drietal andere kredietbanken. Gezamenlijk is aan Deloitte Belastingadviseurs de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de vraag of de VKB Vpb-plichtig is en zo ja, wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Deloitte Belastingadviseurs heeft begin december 2016 een brief naar de belastingdienst verstuurd. Het uitgangspunt is dat, bij de VKB geen sprake is van een Vpb-plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. De belastingdienst heeft in een schriftelijk reactie van 20 januari 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient de belastingplicht opnieuw te worden beoordeeld.

2.4.4.6 Personeel

Het personeel met een vaste aanstelling is in dienst van de Volkskredietbank. De arbeids-voorwaardenregeling voor de sector gemeenten (CAR-UWO) en de rechtspositie van de gemeente Appingedam zijn van toepassing. De loonkosten zijn gebaseerd op de schaallonen behorende bij de functies. De loonkosten bestaan onder andere uit: de jaarlonen inclusief 8% vakantietoeslag, 6,5% eindejaarsuitkering, 1,5% levensloopbijdrage, 0,8% bovenwettelijke verlofuren (totaal IKB: 16,8%) en sociale lasten werkgeverspremies WGA, ZVW etc. en de werkgeverslasten OP/NP, AOP en VPL.

[2] De Blik Vooruit, De toekomst van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, Amersfoort: BMC | advies 2017.

De Volkskredietbank levert, ondergebracht in een 9-tal afdelingen, verschillende financiële diensten in de regio noordoost Groningen. Hieronder is het organogram van de uitvoerings-organisatie van de VKB weergegeven.



De uitvoeringsorganisatie staat onder leiding van de directeur en onder toezicht van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

Preventie:
De afdeling preventie houdt zich bezig met het ontwikkelen en uitvoeren van individuele en collectieve preventie activiteiten zoals het voeren van advies- en coachingsgesprekken en het geven van cursussen en voorlichting.

Bedrijfsbureau en staf:
Aan het bedrijfsbureau zijn als kerntaken toebedeeld, de bestuursondersteuning, managementondersteuning, klachten afhandeling, interne controlling op voortgang van de processen en de bijbehorende verslaglegging, het bijhouden van de relevante wet- en regelgeving, de aanpalende beleidszaken en tenslotte de controle op de kwaliteit en de voortgang van de werkprocessen.

Teamleider / Hoofd financiële administratie:
De teamleiders c.q. het hoofd financiële administratie sturen de betreffende functionele afdelingen aan. Zij vormen de schakel tussen de afdelingen en de directie.

Frontoffice:
De Frontoffice doet aanmeldgesprekken, intakegesprekken, verzorgt de dossieropbouw en doet zo nodig crisis interventie.

Budgetbeheer:
Budgetbeheer zorgt voor het uitvoeren en onderhouden van het budgetbeheer en budget-begeleiding.

Balie / receptie:
De kerntaken van deze afdeling zijn het telefonisch ondersteunen van alle afdelingen, het ontvangen / te woord staan van cliënten aan de balie, het maken van afspraken en het verwerken van de post.

Beschermingsbewind:
Deze afdeling verzorgt het beschermingsbewind. Beschermingsbewind is een door de rechter opgelegde vorm van 'verplicht budgetbeheer' voor meerderjarige personen die wegens verkwisting, een geestelijke of lichamelijke tekortkoming niet in staat zijn zelf hun financiën goed te regelen.

Schuldregeling:
Het verzorgen van schuldbemiddeling, schuldsaneringstrajecten en het opstellen van verklaringen WSNP.

Financiële Administratie:
De financiële administratie verzorgt het betalingsverkeer, de dagelijkse bank administratie alsmede de debiteurenbewaking. Deze afdeling is organisatie ondersteunend. Zo verzorgen zij o.a. de administratieve ondersteuning van de afdelingen en de administratieve afhandeling van het schuldregeling traject.

Kredietverstrekking:
De afdeling kredietverstrekking heeft als kerntaken, het beoordelen van de aanvragen voor en het verstrekken van sociale leningen, herfinancieringen en saneringskredieten.

De uitvoeringsorganisatie staat onder leiding van de directeur en onder toezicht van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

2.4.5 Verbonden partijen

De Volkskredietbank is als Gemeenschappelijke Regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. De Volkskredietbank heeft zelf geen verbonden partijen.

3 Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten 2019

In dit overzicht staan de baten en lasten van de begroting 2019 en 2018. Daarnaast zijn ook de gerealiseerde baten en lasten 2017 opgenomen.

BATEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	135.000	131.000	127.140
E.2 Exploitatiebijdrage opdrachtgevers	518.000	504.000	449.771
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	2.539.000	2.587.000	2.434.129
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	535.000	539.000	520.580
E.5 Overige opbrengsten	142.000	138.000	137.090
E.6 Rente opbrengsten	95.000	97.000	117.329
Totaal baten	3.964.000	3.996.000	3.786.039

LASTEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
E.7 Personeelskosten	3.111.000	3.152.000	3.028.783
E.8 Afschrijvingskosten	93.000	109.000	83.617
E.9 Huisvestingskosten	147.000	147.000	143.429
E.10 Automatiseringskosten	199.000	190.000	191.029
E.11 Organisatiekosten	179.000	193.000	154.779
E.12 Rente- en bankkosten	31.000	32.000	31.056
E.13 Kosten voorzieningen	31.000	30.000	26.926
E.14 BTW kosten	173.000	143.000	126.420
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	3.964.000	3.996.000	3.786.039
Exploitatiesaldo voor bestemming	-	-	-
Mutaties reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Bestemmingsreserves	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-
Saldoverdeling gemeenten	-	-	-
Exploitatiesaldo na bestemming	-	-	-

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het jaar 2019 een sluitende begroting laat zien.

3.1.1 Uitgangspunten begroting 2019

De jaarrekening 2017, de tarieven 2017, de begroting 2018 en andere richtlijnen en voorwaarden vormen gezamenlijk de uitgangspunten voor de begroting 2019, omdat hierin het meest recente beleid is opgenomen.

Bij de toepassing van de loon- en prijsindex wordt aangesloten bij de kengetallen in de Macro Economische Verkenningen (MEV) oktober 2017, opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB).

De prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) van de MEV oktober 2017, dient als prijsindex voor de prijscompensatie van de overige kosten. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze index 1,6% voor 2019. Voor de begroting 2019 wordt rekening gehouden met deze prijsindexatie.

De salarisstaat per 1 januari 2018 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2019. Bij het opstellen van de uitgangspunten voor deze begroting is uitgegaan van de huidige Cao Gemeenten (1 mei 2017 tot 1 januari 2019) en de salaristabel per 1 januari 2018. Voor de begroting 2019 wordt rekening gehouden met een loonstijging van 3,9%. Dit percentage is gelijk aan de Loonvoet sector overheid 2019 (MEV oktober 2017).

Uitgaande van het dienstenaanbod stelt de Volkskredietbank voor om de tarieven voor de begroting 2019 met 3,4% te indexeren. Deze indexatie is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de 'Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) 2019' (20%) en de 'Loonvoet sector overheid 2019' (80%).

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2019

Toelichting op de baten

De begrote totale baten zijn per saldo € 32.000,- lager dan de begroting 2018. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% worden niet toegelicht):

BATEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Begroting 2019 t.o.v. begroting 2018				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	135.000	131.000	4.000	3,0	-	-	
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	518.000	504.000	14.000	2,7	-	-	
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	2.539.000	2.587.000	-	-	48.000	1,9	
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	535.000	539.000	-	-	4.000	0,7	
E.5 Overige opbrengsten	142.000	138.000	4.000	2,8	-	-	
E.6 Rente opbrengsten	95.000	97.000	-	-	2.000	2,1	
Totaal baten	3.964.000	3.996.000	22.000	0,6	54.000	1,4	-32.000

De begrote **exploitatie bijdrage opdrachtgevers (E.2)** is € 14.000,- hoger dan de begroting 2018. Dit betreft een extra bijdrage door de deelnemende gemeenten voor de dekking van de bestaanskosten (overhead) van de VKB.

De begrote **opbrengsten schuldhulpverlening (E.3)** zijn € 48.000,- lager dan de begroting 2018. De vorm, intensiteit en omvang van de dienstverlening worden afgestemd op de hulpvraag en situatie van de cliënt. Dit is maatwerk en de Volkskredietbank zal dus niet automatisch alle mogelijke producten inzetten; lichte vormen van dienstverlening waar het kan, intensieve trajecten waar nodig. De begrote productafname in 2019 is gebaseerd op de gerealiseerde productafname van 2017. De begrote aantallen en de analyse daarvan worden zichtbaar in de volgende tabel:

Activiteiten	Begroting 2019	Begroting 2018	Begroting 2019 t.o.v. 2018			
			Hoger		Lager	
	aant.	aant.	aant.	%	aant.	%
Basispakket						
Intake en diagnose	747	725	22	3,0	-	-
Adviesgesprekken	209	450	-	-	241	53,6
Leenaanvraag zonder borg	431	440	-	-	9	2,0
Budgetbeheer zwaar	1.150	1.225	-	-	75	6,1
Budgetbeheer middel	42	50	-	-	8	16,0
Budgetbeheer licht	26	50	-	-	24	48,0
Financieel beheer	31	20	11	55,0	-	-
Budgetcoaching	287	350	-	-	63	18,0
Schuldregeling	397	370	27	7,3	-	-
Schuldbemiddeling	181	160	21	13,1	-	-
Wsnp-verklaring	120	160	-	-	40	25,0
Pluspakket						
Leenaanvraag met borg	77	100	-	-	23	23,0
Beschermingsbewind						
Intake	20	20	-	-	-	-
Lopende dossiers	430	430	-	-	-	-

De begrote **opbrengsten beschermingsbewind (E.4)** zijn € 4.000,- lager dan de begroting 2018. Om meerdere redenen is er besloten een tijdelijke opnamestop in te voeren. In de loop van 2018 zal het standpunt van de huidige opnamestop worden heroverwogen. In deze begroting wordt er vanuit gegaan dat de clientenstop vooralsnog gehandhaafd blijft. Daarnaast gaat de natuurlijke uitstroom door.

Toelichting op de lasten

De begrote totale lasten zijn per saldo € 32.000,- lager dan de begroting 2018. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% worden niet toegelicht):

LASTEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Begroting 2019 t.o.v. begroting 2018				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.7 Personeelskosten	3.111.000	3.152.000	-	-	41.000	1,3	
E.8 Afschrijvingskosten	93.000	109.000	-	-	16.000	17,2	
E.9 Huisvestingskosten	147.000	147.000	-	-	-	-	
E.10 Automatiseringskosten	199.000	190.000	9.000	4,5	-	-	
E.11 Organisatiekosten	179.000	193.000	-	-	14.000	7,8	
E.12 Rente- en bankkosten	31.000	32.000	-	-	1.000	3,2	
E.13 Kosten voorzieningen	31.000	30.000	1.000	3,2	-	-	
E.14 BTW kosten	173.000	143.000	30.000	17,3	-	-	
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	
Totaal lasten	3.964.000	3.996.000	40.000	1,0	72.000	1,8	-32.000

De begrote **personeelskosten (E.7)** zijn per saldo € 41.000,- lager dan de begroting 2018 en zijn als volgt onderverdeeld:

LASTEN	Begroting 2019	Begroting 2018	Begroting 2019 t.o.v. begroting 2018				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.7 Personeelskosten:							
Loonsomkosten ambtelijk personeel	2.630.000	2.839.000	-	-	209.000	7,4	-209.000
Overige personeelskosten:							
Uitzend- en detacheringskosten	293.000	125.000	168.000	134,4	-	-	
Vervangingskosten ziekteverzuim	70.000	70.000	-	-	-	-	
Scholingskosten	50.000	50.000	-	-	-	-	
Kosten DVO salarisverwerking en P&O	25.000	23.000	2.000	8,7	-	-	
Reis- en verblijfkosten	9.000	10.000	-	-	1.000	10,0	
Diverse personeelskosten	34.000	35.000	-	-	1.000	2,9	
Totaal	481.000	313.000	170.000	35,3	2.000	0,4	168.000
Totaal personeelskosten	3.111.000	3.152.000	170.000	5,5	211.000	6,8	-41.000

De begrote **uitzend- en detacheringskosten** zijn € 168.000,- hoger dan de begroting 2018. De loonsomkosten van het vaste ambtelijke personeel zijn € 209.000,- lager dan begroot in 2018. De formatie is aangepast naar aanleiding van de afname in de aantallen producten. De natuurlijke uitstroom van medewerkers met een vaste aanstelling bedraagt in 2018 ongeveer 3,8 fte. De VKB heeft behoefte aan een flexibele schil, zodat er beter kan worden gestuurd op de (toekomstige) veranderingen in de dienstverlening.

Formatieoverzicht	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	fte	fte	fte
Afdeling:			
Management	4,1	4,5	4,6
Bedrijfsbureau en staf	4,3	4,0	4,1
Financiële admin. / kredietverstrekking	2,3	2,3	2,4
Receptie / postverwerking	2,7	4,3	4,2
Preventie	1,4	1,4	1,4
Beschermingsbewind	7,8	7,8	6,5
Front office	6,1	6,1	6,0
Budgetbeheer	11,2	10,4	10,9
Schuldregeling	6,0	5,3	6,7
Totaal	45,8	46,1	46,8

De formatie is voor 2019 begroot op 45,8 fte. De flexibele schil is op begrotingsbasis 12,7% van de totale formatie. De werkelijke inzet van tijdelijke krachten is hoger, doordat momenteel niet iedere formatieplaats met vaste formatie is bezet. Beleid is dat voor de start van ieder jaar - op basis van de begrote productafname - wordt beoordeeld hoeveel bezetting iedere afdeling nodig heeft.

De begrote **kosten DVO salarisverwerking en P&O** zijn € 2.000,- hoger dan de begroting 2018. De salarisverwerking en P&O zijn middels een DVO bij de gemeente Delfzijl ondergebracht. Deze kosten zijn enigszins hoger dan in de begroting 2018 was opgenomen.

De begrote **afschrijvingskosten (E.8)** zijn € 16.000,- lager dan de begroting 2018. Met name de afschrijvingen op de kantoorinventaris zijn lager. In 2019 worden geen vervangingsinvesteringen gedaan voor de kantoorinventaris. De reeds geactiveerde investeringen op kantoorinventaris zijn grotendeels afgeschreven en vormen lagere lasten voor de exploitatie.

De begrote **organisatiekosten (E.11)** zijn € 14.000,- lager dan de begroting 2018. Dit verschil wordt nagenoeg toegeschreven aan de lagere telefoon- en internetkosten. Het

betreffende abonnement is halverwege 2017 aangepast. Deze omzetting heeft geresulteerd in een aanzienlijke besparing.

De begrote **kosten voorzieningen (E.13)** zijn € 1.000,- hoger dan de begroting 2018. De verwachting afboekingen op vorderingen inzake beschermingsbewind en lening debiteuren zijn toegenomen en derhalve zijn de voorzieningen hierop aangepast.

De begrote **BTW kosten (E.14)** zijn € 30.000,- hoger dan de begroting 2018. Door de toename van inhuur van tijdelijke medewerkers (flexibele schil) zijn de BTW kosten toegenomen. De deelnemende gemeenten kunnen naar rato (een deel van) deze BTW kosten compenseren vanuit het BTW compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting (E.15)
De belastingdienst heeft in 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting. Het uitgangspunt is dat, bij de VKB geen sprake is van een Vpb-plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient de belastingplicht opnieuw te worden beoordeeld. In de begroting 2019 worden geen positieve resultaten behaald en daarom is er geen vennootschapsbelasting berekend en verantwoord.

3.3 Overzicht van baten en lasten beschermingsbewind 2019

Beschermingsbewind zal primair door de cliënt worden betaald. Ongeveer drie kwart van alle cliënten zal hiervoor bijzondere bijstand aanvragen. Deze kosten zullen derhalve wel op de gemeentebegroting drukken maar niet primair als 'uitgaven VKB' zichtbaar zijn.

Van belang hierbij is dat beschermingsbewind alleen door de rechter kan worden opgelegd en ook alleen door de rechter beëindigd kan worden. De rechtbank bepaalt tevens het soort bewind. In onderstaande tabel is er op basis van een schatting vanuit gegaan dat voor 30% van de dossiers het hogere schuldenbewind tarief gehanteerd mag worden. Op dit moment is er nog weinig duidelijk over de criteria die de rechtbank bij deze keuze hanteert. Het is dus onzeker of de verdeling 30%-70% in de praktijk een juiste zal zijn. Daarnaast is nog onvoldoende duidelijk hoeveel extra werk er zit in het aan de rechtbank aantonen van de omstandigheden voor een schuldenbewind.

Zowel een andere verdeling als extra werkzaamheden voor het aantonen van schuldenbewinden, zullen uiteraard gevolgen hebben voor de baten en lasten van de afdeling beschermingsbewind.

De geschatte verdeling voor 2019 van het aantal dossiers per gemeente blijkt uit onderstaand overzicht:

Opdrachtgever	Intake	Jaarbeloning		Totaal
		Normaal	Schulden	
Tarief	€ 454	€ 1.105	€ 1.430	
Appingedam	2	29	13	€ 50.874
Westerwolde	-	7	3	€ 12.246
Delfzijl	4	58	25	€ 101.650
Eemsmond	2	29	13	€ 51.537
Loppersum	1	11	5	€ 18.332
Oldambt	5	74	32	€ 129.160
Pekela	1	22	9	€ 38.456
Veendam	3	41	17	€ 71.292
Overige	2	30	13	€ 51.634
Totaal	20	301	129	€ 525.180

Hieronder wordt het overzicht weergegeven van de baten, lasten en de exploitatie bijdrage.

Beschermingsbewind	Begroting 2019	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Baten	593.000	593.000	591.878
Lasten	874.000	996.000	834.740
Saldo	-281.000	-403.000	-242.862

De dossiers beschermingsbewind zijn complex en daarmee bewerkelijk. De tijdsinvestering en de daarmee gepaard gaande lasten zijn hoger dan de bijbehorende baten. De tarieven voor beschermingsbewind worden vastgesteld in een Ministeriële regeling (en worden jaarlijks geïndexeerd) en kunnen daarom niet door de VKB worden aangepast. Het gevolg hiervan is dat de verhouding lasten en baten in onbalans is en het daardoor ontstane tekort op de begroting drukt. Verwacht wordt dat er een tekort op beschermingsbewind wordt gerealiseerd voor een bedrag van € 281.000,- in 2019. Het tekort wordt door middel van een exploitatiebijdrage in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten.

Verdeling exploitatie bijdrage beschermingsbewind

Opdrachtgever	Begroting 2019	Begroting 2018	Realistie 2017
	€	€	€
Appingedam	28.000	41.000	22.243
Westerwolde	10.000	14.000	10.046
Delfzijl	56.000	76.000	52.698
Eemsmond	30.000	43.000	22.159
Loppersum	13.000	19.000	12.985
Oldambt	75.000	113.000	59.226
Pekela	23.000	34.000	18.993
Veendam	45.000	63.000	44.512
Totaal	280.000	403.000	242.862

3.4 Meerjarenraming 2019 - 2022

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting.

BATEN	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	€	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	135.000	134.000	133.000	132.000
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	518.000	522.000	520.000	518.000
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	2.539.000	2.544.000	2.549.000	2.554.000
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	535.000	538.000	541.000	544.000
E.5 Overige opbrengsten	142.000	142.000	142.000	142.000
E.6 Rente opbrengsten	95.000	93.000	92.000	91.000
Totaal baten	3.964.000	3.973.000	3.977.000	3.981.000

LASTEN	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	€	€	€	€
E.7 Personeelskosten	3.111.000	3.115.000	3.119.000	3.123.000
E.8 Afschrijvingskosten	93.000	92.000	91.000	90.000
E.9 Huisvestingskosten	147.000	149.000	151.000	153.000
E.10 Automatiseringskosten	199.000	201.000	202.000	203.000
E.11 Organisatiekosten	179.000	183.000	184.000	185.000
E.12 Rente- en bankkosten	31.000	31.000	30.000	29.000
E.13 Kosten voorzieningen	31.000	30.000	29.000	28.000
E.14 BTW kosten	173.000	172.000	171.000	170.000
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal lasten	3.964.000	3.973.000	3.977.000	3.981.000
Exploitatiesaldo voor bestemming	-	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-	-
Exploitatiesaldo na bestemming	-	-	-	-

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het meerjarenperspectief 2019 - 2022 een sluitende begroting laat zien.

Toelichting op het meerjarenperspectief

De toekomstige omvang van de dienstverlening van de Volkskredietbank is zeer onzeker als gevolg van de gemeentelijke herindelingen. Er zijn ruwweg twee opties. Het werkgebied kan groeien. De dienstverlening van de VKB zal daardoor toenemen en dit kan positieve effecten hebben op de huidige exploitatie en overhead (bestaanskosten). Het aantal gemeenten kan ook afnemen met een tegenovergesteld effect en aanzienlijke frictiekosten en hogere bijdragen.

Per 1 januari 2018 is de gemeente Westerwolde gevormd, waarin de gemeenten Bellingwedde (deelnemer in de VKB) en Vlagtwedde (geen deelnemer) zijn opgegaan. Per 1 januari 2019 is de volgende gemeentelijke herindeling in ons werkgebied en gaat de gemeente Eemsmond op in de nieuwe gemeente Het Hogeland (samen met de niet-deelnemers in de VKB, Bedum, De Marne en Winsum). Enkele jaren verder zullen ook Appingedam, Delfzijl en Loppersum gaan herindelen. Een herindelingsproces, waarin gemeenten die deelnemer zijn, samengaan met gemeenten die geen deelnemer zijn, brengt onvermijdelijk herijkingsprocessen en keuzes met zich mee. Vanuit de VKB wordt actief nagedacht over de impact van deze ontwikkelingen, niet alleen vanuit oogpunt van het afhandelen van een eventuele uittreding, maar ook vanuit het perspectief van kansen die een dergelijk herindelingsproces kan bieden.

De financiële consequenties met betrekking tot voorgaande zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet te overzien. Vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een meerjarenraming van het bestaande beleid in de begroting te worden opgenomen. Zodra de financiële consequenties in kaart zijn gebracht, zal een gewijzigde begroting worden opgesteld.

4 Vaststellen van de begroting 2019

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, besluit op …… 2018 tot het vaststellen van de begroting 2019.

De voorzitter, De secretaris,

5 Overige

5.1 Geprognosticeerde balans

Op basis van art. 20, lid 1, sub b van het BBV dient in de begroting een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar te worden opgenomen.

Activa	01-01-2019	31-12-2019
	€	€
Vaste activa		
B.1 Materiële vaste activa	300.000	325.000
B.2 Financiële vaste activa	1.200.000	1.300.000
Vlottende activa		
B.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.200.000	1.150.000
B.4 Liquide middelen	4.200.000	4.300.000
	6.900.000	7.075.000

Passiva	01-01-2019	31-12-2019
	€	€
Vaste passiva		
B.5 Eigen vermogen	-	-
Vlottende passiva		
B.6 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.900.000	7.075.000
	6.900.000	7.075.000

5.2 Declaratiewijze

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de Volkskredietbank is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening, de vaste bijdrage, de exploitatie bijdrage en verminderd met de BTW compensatie.
De verzorgde dienstverlening bestaat uit de dienstverlening van het basispakket en het pluspakket en eventuele optionele (=additionele) dienstverlening. De basis- en plusdienst-verlening wordt in rekening gebracht door middel van aantal x standaardtarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt.
Het gemeentelijke aandeel in de begrote exploitatie bijdragen en BTW compensatie wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal inwoners (25%) van de betreffende gemeente.

5.3 BTW compensatie

De Volkskredietbank is niet BTW-plichtig. Dit houdt in dat de BTW op inkopen niet kan worden teruggevorderd en derhalve onderdeel is van de kosten van inkopen en investeringen. De investeringen worden echter exclusief BTW geactiveerd, de BTW op inkopen is opgenomen in de exploitatierekening onder ‘BTW kosten’. De grondslag voor deze

verwerkingswijze ligt in het gegeven dat de BTW wel kan worden gecompenseerd door de deelnemende gemeenten (fiscaal technisch heet dit de 'doorschuifregeling'). De Volkskredietbank doet jaarlijks opgave (begin januari van het volgende jaar) van de te compenseren BTW aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen dan op hun beurt (in principe) deze BTW voor compensatie in aanmerking brengen (zolang ze ten minste hun maximale compensatie nog niet hebben bereikt).

De begrote BTW compensatie 2019 wordt weergegeven in de volgende tabel.

Opdrachtgever	Inwoners	Begrote afname 2019	BTW com-pensatie 2019
	aantal	€	€
Appingedam	11.971	233.000	-16.000
Westerwolde *)	8.900	89.000	-8.000
Delfzijl	24.965	597.000	-38.000
Eemsmond	15.656	223.000	-16.000
Loppersum	9.914	122.000	-9.000
Oldambt	38.108	603.000	-43.000
Pekela	12.517	189.000	-14.000
Veendam	27.527	450.000	-32.000
Totaal	149.558	2.506.000	-176.000

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Bellingwedde.

5.4 Verdeelsleutel

Op basis van artikel 38 lid 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen wordt de bijdrage van de deelnemende gemeenten als volgt berekend:

a. voor ¼ deel van het totaal te vergoeden bedrag naar de verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het betreffende dienstjaar;
b. voor ¾ deel naar verhouding van het totaalbedrag van de voor de inwoners van elke deelnemende gemeente in het betreffende dienstjaar verleende diensten.

Deze verdeelsleutel wordt gehanteerd voor de verdeling van de exploitatie bijdrage en de BTW compensatie.

Verdeelsleutel begroting 2019	inwoners	diensten begroot 2019	25% inwoners	75% diensten	% gewogen gemiddelde
	aantal	€	%	%	%
Appingedam	11.971	233.000	8,0	9,3	9,0
Westerwolde *)	8.900	89.000	6,0	3,6	4,2
Delfzijl	24.965	597.000	16,7	23,8	22,0
Eemsmond	15.656	223.000	10,5	8,9	9,3
Loppersum	9.914	122.000	6,6	4,9	5,3
Oldambt	38.108	603.000	25,5	24,1	24,4
Pekela	12.517	189.000	8,4	7,5	7,7
Veendam	27.527	450.000	18,4	18,0	18,1
Totaal	149.558	2.506.000	100,0	100,0	100,0

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Bellingwedde.

5.5 Bijdrage gemeenten

5.5.1 Bijdrage exclusief beschermingsbewind 2019

	A	B	C	D	E
	BEGROTING 2019				
Opdrachtgever	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]
	€	€	€	€	€
Appingedam	233.000	11.000	18.000	-16.000	**246.000**
Westerwolde	89.000	8.000	12.000	-8.000	**101.000**
Delfzijl	597.000	22.000	58.000	-38.000	**639.000**
Eemsmond	223.000	14.000	18.000	-16.000	**239.000**
Loppersum	122.000	9.000	14.000	-9.000	**136.000**
Oldambt	603.000	35.000	51.000	-43.000	**646.000**
Pekela	189.000	11.000	17.000	-14.000	**203.000**
Veendam	450.000	25.000	49.000	-32.000	**492.000**
Totaal	2.506.000	135.000	237.000	-176.000	**2.702.000**

5.5.2 Bijdrage inclusief beschermingsbewind 2019

	A	B	C	D	E
	BEGROTING 2019				
Opdrachtgever	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]
	€	€	€	€	€
Appingedam	233.000	11.000	46.000	-16.000	**274.000**
Westerwolde	89.000	8.000	23.000	-8.000	**112.000**
Delfzijl	597.000	22.000	114.000	-38.000	**695.000**
Eemsmond	223.000	14.000	48.000	-16.000	**269.000**
Loppersum	122.000	9.000	27.000	-9.000	**149.000**
Oldambt	603.000	35.000	127.000	-43.000	**722.000**
Pekela	189.000	11.000	40.000	-14.000	**226.000**
Veendam	450.000	25.000	93.000	-32.000	**536.000**
Totaal	2.506.000	135.000	518.000	-176.000	**2.983.000**